

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Granskning av budgetprocessen

Regionens revisorer ansvarar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat och dokumenterat en ”Granskningsstrategi”. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna årligen en riskbedömning och revisionsplan. I ”Revisionsplan 2021” har revisorerna beslutat om en granskning av budgetprocessen.

Granskningen har genomförts av EY på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna. I rapporten redovisar konsulterna bland annat följande iakttagelser, sammanfattande bedömning och rekommendationer:

Syftet är att bedöma om Regionstyrelsen och nämnderna har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende regionens budgetprocess. Granskningen berör samtliga nämnder, men har fokus på Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Budgetprocessen ska ge regionen en godtagbar kontroll över kostnader och kostnadsutveckling, möjliggöra nödvändiga prioriteringar, ge de olika utförarna godtagbara verksamhetsförutsättningar på kort och längre sikt samt möjliggöra tydligt politiskt och administrativt ansvarsutkrävande.

Den sammanfattande bedömningen är att Regionstyrelsen och nämnderna inte fullt ut har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll avseende budgetprocessen. Bedömningen grundar sig i att det saknas ett samspel mellan verksamhetsplanering och ekonomistyrning i organisationen, vilket medför att budgeten inte upplevs realistisk och får ett begränsat genomslag.

Det är centralt att styrelsens och nämndernas beslut om budget sker medvetet utifrån en genomarbetad analys av förutsättningarna och att förväntade kostnadsbesparingar tar sin utgångspunkt i analysen.

Granskningens huvudsakliga noteringar är följande:

- *Det finns övergripande direktiv, anvisningar och tidplaner för budgetprocessens genomförande, vilka tillämpas. Däremot saknas dokumenterade ekonomistyrningsprinciper/riktlinjer som tydliggör förutsättningar, ansvar och åtagande för budgeten på olika nivåer.*
- *Granskade planerings- och uppföljningsunderlag följer fastlagda mallar, men saknar i stor utsträckning genomarbetade risk- och konsekvensanalyser som underlag för beslut om budget samt åtgärder för att säkerställa ekonomi i balans.*
- *Vi ser risker med att det saknas ett dokumenterat, systematiskt och enhetligt arbetssätt för att göra prioriteringar i verksamheter vars produktion överstiger tillgänglig finansiering över tid. Det är inte tydliggjort vilka prioriteringar som ska ske på politisk nivå respektive verksamhetsnivå.*
- *Det saknas även ett dokumenterat och enhetligt förhållningssätt till hur avvikelser från budget ska hanteras. Även om budgetavvikelser identifieras tidigt under året sker inte tillräckliga åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans inom alla verksamhetsområden.*
- *Vi bedömer det positivt att en översyn av planerings- och uppföljningsprocessen samt ekonomiorganisationen har initierats.*

Utifrån granskningens slutsatser lämnas följande rekommendationer:

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- *Säkerställ att de budgetunderlag som lämnas till styrelsen för beredning innehåller dokumenterade risk- och konsekvensanalyser av tillräcklig kvalitet för att kunna bedöma rimlighet i budget samt föreslagna åtgärder*
- *Tillse en tydlig struktur för att arbeta med prioriteringar i budgetberedningen*
- *Vidta åtgärder för att budgetbeslutet för Hälso- och sjukvårdsnämnden baseras på en realistisk bild av vilka förutsättningar som råder*

Regionstyrelsen:

- *Fastställ principer för ekonomistyrning, där ansvar och åtagande för budgeten på olika nivåer i organisationen framgår*
- *Säkerställ tillräckliga tidsramar för beredning utifrån beslutade planeringsdirektiv, för att främja en kvalitativ dialog och återkoppling på olika nivåer i organisationen*
- *Tillse ett enhetligt och systematiskt arbetssätt rörande avvikelshantering och åtgärdsplaner vid bristande budgetföljsamhet*

Revisorerna översänder härmed rapporten och emotser Regionstyrelsens och Hälso-och sjukvårdsnämndens svar, med redogörelse för vilka åtgärder styrelsen och nämnden avser att vidta, senast den 31 januari 2022.

Ingela Wretling
ordförande

Kristina Bengtsson Nilsson
vice ordförande